

Działania polskich organizacji na rzecz ochrony przyrody w Polsce

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Prezentacja multimedialna](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Działania polskich organizacji na rzecz ochrony przyrody w Polsce

Źródło: dostępny w internecie: <https://pixabay.com/pl/photos/energia-s%C5%82oneczna-fotowoltaicznych-2955323/>, domena publiczna.

Idea zrzeszania się ludzi w organizacjach przyrodniczych pojawiła się na świecie w połowie XIX wieku, kiedy zaczęto dostrzegać wpływ człowieka na stan przyrody. Prekursorami działań wpisujących się w nurt ekologii byli Brytyjczycy oraz Amerykanie. Za jedną z najstarszych organizacji ekologicznych uznawana jest założona w 1889 roku w Wielkiej Brytanii Plumage League funkcjonująca do dziś jako Royal Society for the Protection of Birds (Królewskie Towarzystwo Ochrony Ptaków).

Historia polskich organizacji ekologicznych sięga lat 20. XX wieku, kiedy to powstała Liga Ochrony Przyrody. Obecnie na terenie naszego kraju działa wiele organizacji i stowarzyszeń zajmujących się szeroko rozumianą problematyką ochrony środowiska przyrodniczego.

Twoje cele

- Poznasz przykłady organizacji działających na rzecz ochrony przyrody w Polsce.
- Omówisz zakres działań, jakie podejmują organizacje ekologiczne.
- Ocenisz rolę, jaką pełnią organizacje ekologiczne w Polsce.
- Uzasadnisz korzyści wynikające z istnienia i funkcjonowania organizacji ekologicznych.

Przeczytaj

Chociaż pierwsza organizacja ekologiczna w Polsce powstała przed prawie wiekiem, to jednak większość z tych działających współcześnie zaczęło formować się po 1989 roku. Wśród blisko 100 tys. funkcjonujących obecnie stowarzyszeń i fundacji NGO blisko 2 tys. to organizacje, które mają wpisane ochronę środowiska oraz działania proekologiczne jako główne cele statutowe. Kolejnych 14 tys. organizacji zajmuje się działaniami ekologicznymi przy okazji realizacji własnych celów (np. rozwoju lokalnego).

NGO są to **organizacje non-profit** utrzymujące się z krajowych środków publicznych, składek członkowskich, filantropii indywidualnych osób oraz instytucji, a także odpisu 1% podatku. Wiele z nich funkcjonuje dzięki pracy licznej rzeszy wolontariuszy i wolontariuszek.

Zakres działań poszczególnych organizacji określa ich statut. Większość organizacji ma charakter lokalny lub regionalny, współcześnie obserwuje się jednak tendencję do powstawania koalicji lub federacji. Połączone siły kilku lub kilkunastu organizacji zajmujących się tą samą branżą czy działających na tym samym terenie to większe możliwości oddziaływania na decyzje władz samorządowych czy państwowych. Za przykład może służyć Koalicja Ratujmy Rzeki lub Koalicja Klimatyczna.

Wybrane organizacje ekologiczne w Polsce

O roli organizacji ekologicznych świadczy fakt, że w opinii publicznej najczęściej zapamiętywane są kampanie na rzecz środowiska i opieki nad zwierzętami. Oznacza to, że mimo niewielkiej liczebności organizacji ekologicznych, odgrywają one znaczącą rolę w życiu społecznym, a efekty ich pracy są przez mieszkańców zauważane i wspierane. Za działaniami wszystkich organizacji, w tym również tych chroniących przyrodę, stoją konkretni ludzie – w tym przypadku pasjonaci, którzy nie są obojętni na los zwierząt ani zmiany zachodzące w środowisku przyrodniczym. Dzięki ich empatii i wrażliwości przyrodniczej idea zrównoważonego rozwoju staje się najważniejszym wyznawaniem współczesności.

Polecenie 1

Odszukaj jedną organizację ekologiczną, która funkcjonuje na obszarze twojego miejsca zamieszkania. Wskaż przykłady działań podejmowanych na rzecz ochrony środowiska i ekologii w twoim regionie.

Słownik

NGO

(z ang. *non-government organization*) organizacje pozarządowe, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej), a ich działalność nie jest nastawiona na osiągnięcie zysku

organizacja non-profit

organizacja działająca na rzecz wybranego prywatnego lub publicznego dobra, nieosiągająca z tytułu swojej działalności korzyści finansowych

Prezentacja multimedialna

Spośród kilkudziesięciu tysięcy organizacji pozarządowych około 2 tys. to organizacje ekologiczne. Choć w porównaniu do ogółu to niewielki odsetek, to jednak opinia publiczna kampanie na rzecz środowiska i opieki nad zwierzętami wymienia jako jeden z głównych zakresów działalności organizacji pozarządowych. Oznacza to, że mimo niewielkiej liczebności organizacji ekologicznych, odgrywają one znaczącą rolę w życiu społecznym, a efekty ich pracy są przez społeczeństwo zauważane i wspierane. Za działaniami wszystkich organizacji, w tym również tych chroniących przyrodę, stoją konkretni ludzie – w tym przypadku pasjonaci przyrody, którzy nie są obojętni na los zwierząt ani zmiany zachodzące w środowisku przyrodniczym. Dzięki ich empatii i wrażliwości przyrodniczej idea zrównoważonego rozwoju staje się problemem, o którym coraz więcej osób myśli na co dzień.

Działania polskich organizacji na rzecz ochrony przyrody w Polsce

Zapoznaj się z wywiadem z Dyrektorką Szkoły Leśnej na Barbarce w Toruniu i członkinią Stowarzyszenia „Tilia”, a następnie wykonaj polecenia.

Trwa
wczytywanie
danych...

1

CZYM ZAJMUJE SIĘ STOWARZYSZENIE
EKOLOGICZNE „TILIA”?

2

Trwa wczytywanie danych...

CZYM ZAJMUJĄ SIĘ ORGANIZACJE
EKOLOGICZNE W POLSCE?

3

Trwa wczytywanie danych...

JAK MOŻNA ZAANGAŻOWAĆ SIĘ
W DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI
EKOLOGICZNYCH?

4

Trwa wczytywanie danych...

JAKIE SĄ OSIĄGNIĘCIA ORGANIZACJI
EKOLOGICZNYCH W POLSCE?

Trwa wczytywanie danych...

JAKIE PROBLEMY SĄ OBECNIE KLUCZOWE
DLA ORGANIZACJI EKOLOGICZNYCH?

Polecenie 1

Wyjaśnij, jaką rolę spełniają organizacje ekologiczne w Polsce.

Polecenie 2

Znajdź przykład organizacji ekologicznej działającej w twoim województwie i opisz, w jaki sposób możesz zaangażować się w jej działania.

Nazwa organizacji

Przykładowe działania, które możesz podjąć:

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Oceń prawdziwość poniższych zdań.

Zdanie	Prawda	Fałsz
Pierwsza organizacja ekologiczna w Polsce powstała w XIX wieku.	☐	☐
Najstarszą polską organizacją ekologiczną jest Liga Ochrony Natury.	☐	☐
W logo najstarszej organizacji ekologicznej w Polsce znajduje się żubr.	☐	☐

Ćwiczenie 2

Wśród podanych organizacji zaznacz tę, która jest przedstawicielstwem międzynarodowej organizacji ekologicznej.

☐ Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot

☐ Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne „Klub Gaja”

☐ Stowarzyszenie dla natury „Wilk”

☐ Greenpeace Polska

Ćwiczenie 3

Wśród podanych celów wskaż ten, który nie wpisuje się w działalność organizacji ekologicznych.

☐ renaturalizacja rzek

☐ deforestacja obszarów

☐ reintrodukcja gatunków

☐ monitoring gatunków zagrożonych

Ćwiczenie 4

Przyporządkuj wymienionym działaniom nazwy organizacji, które te działania podejmują.

reintrodukcja i ochrona ptaków
drapieżnych

Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian”

reintrodukcja susła moręgowanego

Stowarzyszenie na rzecz Dzikich
Zwierząt „Sokół”

ochrona awifauny terenów
podmokłych

Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody
„Salamandra”

ochrona gatunkowa ssaków
drapieżnych

Stowarzyszenie dla natury „Wilk”

Ćwiczenie 5

Organizacje ekologiczne prowadzą szereg działań tzw. czynnej ochrony przyrody. Są to zabiegi ochronne podejmowane w celu przywrócenia naturalnego stanu ekosystemów i składników przyrody lub zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów. Wśród podanych przykładów działań wskaż trzy, które zaliczamy do ochrony czynnej.

☐ zakładanie budek lęgowych

☐ wydawanie publikacji ekologicznych

☐ organizowanie konferencji naukowych

☐ kontrola zasiedleń i liczenie nietoperzy

☐ wykaszanie traw na siedliskach

Ćwiczenie 6

Podaj przykłady działań edukacyjnych prowadzonych przez organizacje ekologiczne.

Ćwiczenie 7

Odszukaj informacje na temat pracy wolontariuszy Błękitnego Patrolu. Zapisz, jakie zadania wypełniają i jaką rolę odgrywają w ochronie przyrody.

Blisko 1/3 organizacji pozarządowych ściśle współpracuje z władzami samorządowymi (gminy, powiatu czy województwa). Podaj przykłady pozytywnych skutków dla społeczności lokalnych wynikających z funkcjonowania i podejmowania działań przez organizacje ekologiczne.

Dla nauczyciela

Imię i nazwisko autora: Anna Ruszczyk

Przedmiot: geografia

Temat zajęć: Działania polskich organizacji na rzecz ochrony przyrody w Polsce.

Grupa docelowa: III etap edukacyjny, liceum/technikum, zakres podstawowy, klasa III

PODSTAWA PROGRAMOWA

XIV. Regionalne zróżnicowanie środowiska przyrodniczego Polski: podział na regiony fizycznogeograficzne, budowa geologiczna i zasoby surowcowe, ukształtowanie powierzchni, sieć wodna, warunki klimatyczne, formy ochrony przyrody, stan środowiska przyrodniczego.

Uczeń:

11) uzasadnia konieczność działań na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego w Polsce, określa możliwości własnego zaangażowania w tym zakresie oraz przedstawia różne formy ochrony przyrody w Polsce i własnym regionie.

Kształtowane kompetencje kluczowe

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji,
- kompetencje cyfrowe,
- kompetencje obywatelskie,
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.

Cele operacyjne

Uczeń:

- zna przykłady organizacji działających na rzecz ochrony przyrody w Polsce,
- omawia zakres działań, jakie podejmują organizacje ekologiczne,
- ocenia rolę, jaką pełnią organizacje ekologiczne w Polsce,
- uzasadnia korzyści wynikające z istnienia i funkcjonowania organizacji ekologicznych.

Strategie nauczania: konektywizm, konstruktywizm

Metody nauczania: dyskusja, burza mózgów, mapa myśli, metody operatywne (praca z tekstem e-materiału i wywiadem)

Formy zajęć: praca indywidualna, praca w parach, praca w grupach, praca na forum klasy

Środki dydaktyczne: tablica interaktywna/monitor dotykowy/tablety, e-materiał, kartki do losowania dla grup z nazwami polskich organizacji ekologicznych

Materiały pomocnicze

- ochronaprzyrody.gdos.gov.pl/organizacje-miedzynarodowe
- ekologia.pl/wiedza/organizacje
- ecoreactor.org/polskie-fundacje-ekologiczne

PRZEBIEG LEKCJI

Faza wprowadzająca

- Wprowadzenie do lekcji – prośba do uczniów o podanie znanych im przykładów polskich organizacji działających na rzecz ochrony przyrody.
- Zapisanie podawanych nazw organizacji na tablicy, krótka dyskusja o roli, jaką pełnią.
- Przedstawienie tematu lekcji i jej celów.

Faza realizacyjna

- Uczniowie zapoznają się z informacją zawartą w e-materiale (*Przeczytaj*) na temat organizacji ekologicznych w Polsce. Nauczyciel prosi o wymienienie kilku innych organizacji tego typu.
- Wprowadzenie terminów: organizacja non-profit, NGO (e-materiał).
- Nauczyciel prosi, aby uczniowie zapoznali się z wywiadem z działaczką ochrony przyrody ze Stowarzyszenia „Tilia”.
- Na podstawie wywiadu uczniowie mają wypisać rolę, zadania i sukcesy organizacji ekologicznych w Polsce oraz odpowiedzieć sobie na pytanie: czy warto włączyć się osobiście w działalność organizacji ekologicznych?
- Dyskusja na forum klasy dotycząca wypisanych elementów.
- Uczniowie łączą się w grupy 4-osobowe. Każda z grup losuje kartkę z nazwą polskiej organizacji działającej na rzecz ochrony przyrody w naszym kraju (można wybrać z listy w e-materiale).
- Każda z grup ma utworzyć mapę myśli dla wylosowanej organizacji w taki sposób, aby uzasadnić korzyści wynikające z istnienia i funkcjonowania tej organizacji ekologicznej.
- Uczniowie mogą korzystać z różnych dostępnych źródeł informacji (dobrze byłoby, gdyby nauczyciel wcześniej zorientował się w dostępnych źródłach informacji dla poszczególnych organizacji, niektóre wydrukował czy zapisał adresy stron internetowych, aby trochę ułatwić pracę uczniom i nie dopuścić do sytuacji, że uczniowie o wylosowanej organizacji niewiele znajdą i nie będą mogli uzasadnić korzyści).
- Po upływie określonego przez nauczyciela czasu przedstawiciele grup prezentują efekty pracy.
- Dyskusja na forum klasy oceniająca rolę, jaką organizacje ekologiczne pełnią w Polsce.

Faza podsumowująca

- Nauczyciel podsumowuje etapy lekcji (odwołując się do celów lekcji) i wprowadza uczniów do fazy ćwiczeń – uczniowie indywidualnie wykonują wybrane przez nauczyciela ćwiczenia z e-materiału.
- Nauczyciel pyta o ewentualne trudności i pomaga w ich rozwiązaniu.
- Uczniowie dzielą się informacjami na temat lekcji, np. co im się najbardziej podobało, co było dla nich nową wiedzą, w jaki sposób mogą ją wykorzystać.

Praca domowa

- Wskaż przykłady działań, które wybrana przez ciebie organizacja podejmowała na rzecz ochrony środowiska i ekologii w twoim regionie. Jakie skutki te działania przyniosły?

Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania danego multimedium

- Grafika/prezentacja zawierająca fragmenty wywiadu może zostać wykorzystana podczas lekcji realizującej treść podstawy programowej XIII. 10 – zakres podstawowy (uczeń przyjmuje postawę współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego Ziemi).
- Wywiad z działaczką ochrony przyrody może zostać wykorzystany jako wstęp do cyklu lekcji z zakresu rozszerzonego dotyczących problemów środowiskowych współczesnego świata (dział XVIII podstawy programowej – zakres rozszerzony).